

– ע' בית הלוי ח"ב יא; דבר אברהם ח"א ב; חלקת יואב יו"ד ה; אמרי משה ב; קובץ ענינים להלן לב; רשימות שיעורי הגרי"ד – סוכה שם, ובהערה.

ב. הראשונים (עתוס' כט. ותורא"ש, וע"ע רשב"א) פרשו את השוואת הגמרא משחיטה לשבירת כלי חרס, שתלוי הדבר בחשיבות, ולרב שמחצה נחשב כרוב, גם חצי כלי יש לו חשיבות כרוב ולכן אינו נטהר.

יש שהעיר לפי"ז לסברת רב כהנא שחצי אינו חשוב כרוב, מדוע נטהר הכלי בנתיצת חציו, והלא אין זו נתיצה חשובה, וכמו שחיתת חצי (ע' באגרות משה או"ח ח"ב פט).

וי"ל לפי הנ"ל, שלרב כהנא גדר השחיטה כמעשה חיובי, ולכן צריך רוב, אבל נתיצת הכלי אינה אלא ביטול חשיבות הכלי, ולא מעשה-טהרה. אמנם כבר דנו בדבר האחרונים, בגדר טהרת כלי חרס בשבירה, אם הוא ביטול שם הכלי או כמעשה-מטהר (ע' מאירי סוטה כט. קוב"ש פסחים קנד (בדף לג:) ובהערות המהדיר לרשב"א בהוצ' מוסה"ק). אך גם למש"כ האחרונים להוכיח שהוא מעשה המטהר, י"ל שפעולת טהרתו בכך שהוא מבטל שם כלי, וזהו שם המעשה – ביטול הכלי, משא"כ שחיטה י"ל שהיא מעשה המכשיר באופן חיובי, לא נטילת חיות בעלמא).

דף כט

הערות ובאורים בפשט

'שאני לענין טרפה דבעינן רוב הנראה לעינים' – רוב הראשונים מפרשים שאין הכוונה לרוב בהפרש גדול, שניכר לעין ללא מדידה, אלא הכוונה להוציא מסוג 'רוב' הנראה ללב שדברנו בו עד עתה, שמחצה על מחצה רואים אנו אותו כרוב, כאן צריך רוב הנראה לעינים. וכן לענין שחיטה, שלמסקנא הרי היא דומה לרוב של טריפה – די ברוב של 'חוט השערה' להכשיר. (רמב"ם, רשב"א, ר"ן. וכן פסק בשו"ע יו"ד כא, א).

ואולם יש שדייקו מלשון רש"י כאן, וכן מדברי המדרכי ועוד, שלשחיטה צריך דוקא רוב עם הפרש גדול, הניכר לעין ללא מדידה מקרוב. (כן דייקו בפרי חדש ובט"ז ביו"ד שם. וע"ע בהגהות מים חיים שבסוף המסכת, לבעל הפר"ח). וכתב הט"ז שלכתחילה יש להחמיר לחוש לשיטה זו, במקום שאין הפסד בדבר. וע"ע במובא להלן קכג:).

'הי בחולין והי בקדשים' – נפקא מינה, שאם הרישא בקדשים – הרי שלא מצריך ר' יהודה שחיטת ורידין אלא בקדשים, שלדם הוא צריך, אבל בחולין – אין צריך. וכן לענין הדין המובא בסיפא, שהשוחט שני ראשים כאחת שחיטתו כשרה בדיעבד – אם מדובר על קדשים, הרי שבחולין אפשר אף לכתחילה. (עפ"י רמב"ן (עע"ש), רשב"א, תורא"ש. וע"ע מהר"ם).

(ע"ב) 'הכל מודים היכא דשחט סימן אחד עובד כוכבים וסימן אחד ישראל שהיא פסולה – שהרי נעשה בה מעשה טרפה ביד עובד כוכבים' – לאו דוקא 'סימן אחד', אלא אפילו שחט הגוי מיעוט סימן (הוושט) – נעשתה טריפה. אלא נקט 'סימן אחד' משום הדינים האחרים, וכדלהלן. (רש"ש; דובב מישרים ח"ג עו, ג).

עוד העירו האחרונים על לשון הרמב"ם, שכשגוי התחיל לשחוט פסול משום שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, והלא בגמרא מבואר שאין צורך בטעם זה – וכתבו דרכים שונות בישוב דבריו – ע' להם משנה ואור שמח הל' שחיטה ד, יג; אחיעזר ח"ג סז, ה; אגרות משה ז, ז).

‘בעולת העוף נמי, היכא דמליק סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה – פסולה, שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה’ – נראה מדברי הרמב"ם (פסולי המוקדשין ז,ו), שאפילו לדעת האומר ‘שנה לשחיטה מתחילה ועד סוף’ (שכן פסק הרמב"ם להלכה, כר' יוחנן) – לא נפסל העוף אלא כששחט סימן אחד למטה, אבל במיעוט סימן לא פסל, כיון שטעם הפסול כאן הוא רק משום שעשה בה מעשה חטאת, ובחטאת אינו נחשב מעשה להכשיר אלא בסימן אחד שלם. (ובפרי-מגדים (בפתיחה כוללת להל' שבת) תמה על דברי הרמב"ם). (עפ"י שו"ת דובב מישרים ח"ג עו,ג; שלמי שמעון.

וכבר כתב כן הרשב"א בחדושו כאן, שאם לא מלק למטה אלא מיעוט הסימן, לכולי עלמא אינה פסולה, שהרי אין זה מעשה חטאת. ואולם להלן בסמוך בדברי רב יוסף, כתב הרשב"א שפסול. וכנראה פרש שבדבר זה נחלקו רבא ורב יוסף – האם נפסל רק במעשה שהוא כשר בחטאת או אף בפחות מזה. וכן משמע בחדושי הר"ן. וכן משמע ברש"י, אלא שהוא כתב טעם אחר; שלרוב אין לומר ‘שנה לשחיטה מתחילה ועד סוף’ אלא מסימן ראשון ואילך, ולא בתחילת סימן ראשון, ולרב יוסף, אף במיעוט סימן.

אלא שמהרמב"ם אין נראה כן, שהרי פסק כרב יוסף, שכבר במיעוט סימנים ישנה לשחיטה, ואפילו הכי לא נפסל במליקת מיעוט סימן למטה, הגם שישנה למליקה מתחילה ועד סוף, כאמור.)

‘אלא כגון ששחט סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים – למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מיחייב...’ – ואף על פי שלא שחט שחיטה מלאה בחוץ – חייב, שהרי לדעה זו כל חלק וחלק במעשה השחיטה, חל עליו שם ‘שחיטה’, נמצא שעבר על איסור שחיטה בחוץ. (ואין כאן ‘חצי שיעור’ שחיטה, אלא כל משהו ומשהו נחשב ‘שחיטה’, והלא אין שום דין המצריך שחיטה כולה לחיוב. וכן משמע בב"ק (עב.), שרק משום גזרת הכותב ‘טבחו’ – כולו באיסורא, אין לחייב תשלומי ד' וה' על חלק מן השחיטה. ע"ש).

ואעפ"י שאלו היה עושה בפנים מעשה זה לבדו – לא היה הקרבן כשר, נמצא שמעשה זה לבדו אינו מעשה הכשר בפני עצמו בפנים – מכל מקום חייבין עליו בחוץ כיון שלבסוף השלים את מעשה השחיטה, הלכך נחשב הקרבן ‘ראוי לפתח אהל מועד’. (וצ"ע לדעת ר' אליעזר בובחים קי, שהמקטיר חצי-מתיר בחוץ – פטור.)

עיונים; פרפראות

‘אמר מר, יכול לא מירק יהא פסול – אם כן, הויה ליה עבודה באחר ותניא, כל עבודת יום הכיפורים אינן כשרות אלא בו? הכי קאמר, יכול יהא פסול מדרבנן, דס"ד אמינא איכא פסול מדרבנן – לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה...’ – יש להקשות, לשיטת רש"י להלן (ל. ד"ה תיקון) שאם שהה במיעוט בתרא – פוסל, אם כן היאך כשר ביום הכיפורים שימרק אחר על ידו, והרי כל עבודות היום אינן כשרות אלא בו, נמצא שהמיעוט-בתרא נשחט בפסול?

ויש לומר שמכאן סמך למה שכתב ב'בית אפרים', שבמיעוט בתרא אין פסול אלא מדרבנן, וכל שפסול מדרבנן לא פסלו ביום הכיפורים, כמו שאמרו כאן שאם היינו נוקטים שבקדשים יש פסול מדרבנן כשלא גמר השחיטה, היה מותר לאדם אחר למרק השחיטה ביוהכ"פ.

עוד יש לומר, אין דברי רש"י אמורים אלא כששחט מיעוט בתרא באחד מחמשה אופנים הפסולים, שהיה דרסה חלדה הגרמה ועיקור, אבל פסולים אחרים, כגון שחיטת גוי או מומר, שאינן מחמש הלכות שנאמרו בשחיטה אלא הלכות שנלמדו מוזבחת – פסולים אלו אינם בכלל ‘שחיטה פסולה’ אלא שאינה שחיטה כלל, וכהריגה ונחירה דמי, ואינו פוסל. ועייין בש"ך (יו"ד ב סקכ"ז) שבגמר גוי השחיטה במיעוט

בתרא – לא פסל. וכתב שכן משמע בש"ס חולין יט וברש"י (ובפרי מגדים שם באר הטעם, שעכו"ם אינו בר שחיטה). ולפי זה יש לומר שגם שחיטה של אדם אחר ביוהכ"פ אינה בגדר 'שחיטה פסולה' ואינה פוסלת. ואם נאמר כן יצא שגם בשמירק אחר ביוהכ"פ ושהה או דרס – לא פסל. וצריך עיון. (מהגרונ"ג גולדברג שליט"א).

בעיקר הסברא לחלק בין שחיטת גוי שאינה שחיטה כלל, לשאר פסולי שחיטה – ע' גם ב'קובץ ענינים' להגרא"ו, להלן לב (עמ' כז); שעורי הגר"ד רפפורט א, ב; אמרי משה סוס"י ג.

ולכאורה יש מקום בסברא לומר לאידך גיסא – שבשחיטת נכרי וכדו' היות ואין פסול בעצם מעשה השחיטה אלא שאין זו שחיטה המתרת, (וכן ביוהכ"פ כששוחט אחר, אין זו שחיטה הכשרה והראויה, אך מעשה השחיטה היה כדינו), הלכך בזה אין פסול במיעוט בתרא כיון שאינו נצרך להתיר. ולפי זה אם גוי דרס או החליד במיעוט בתרא, וכן אחר ביוהכ"פ – יפסול אף להש"ך. כן נקט בשו"ת אגרות משה יו"ד ח"א ז, וז"ע"ש באריכות בכל הסימן בבאור השיטות הרבות במיעוט בתרא).

'שלא יהא אחד שוחט שני זבחים' – הוא אשר כתוב ביום השמיני למילואים וישחט את השור ואת האיל – ואת' הפסיק, להורות שלא היה שחט בסכין אחת את שני הראשים כאחד. (עפ"י משך חכמה – ריש שמיני.

א. אף כי חכמים חולקים על הדין האחר, וסוברים ששנים שוחטים זבח אחד – מודים הם שאחד לא ישחוט שנים, ואין בדבר מחלוקת. וכן מבואר מפסקי הרמב"ם (פסולי המוקדשין א, ד ה).

ואפשר הטעם שמודים חכמים, הגם שאינם דורשים 'תזבחהו' לענין שנים ששוחטים – משום שאין עושין מצוות חבילות חבילות, וכל שחיטת זבח – מצוה היא. (אבל בחולין, מבואר בגמרא שמוותר אף לכתחילה לשחוט שני ראשים כאחת. וצ"ל שאין שייך בזה 'חבילות', שאינו אלא הכשר לאכילה, או מטעם אחר – ודומה הדבר למפריש תרומות–ומעשרות מכמה מינים בהפרשה אחת).

ואולם הרמב"ן כתב שחכמים דורשים מ'תזבחהו' שאין אחד שוחט שני זבחים. ואפשר שאין בשחיטת שני זבחים משום 'חבילות חבילות'. – ע' תוס' סוטה ח ד"ה אין; מגן אברהם – סוס"י קמו. וכן יש לומר שצריך ריבוי מיוחד כי דין 'אין עושין מצוות חבילות' מדרבנן הוא ולא מדאורייתא – ע' בזה בתוס' בסוטה שם ובמו"ק ח. וצ"ב בכל זה.

ב. ע"ע: פירוש בעה"ת על התורה – ויקרא א, ה עה"פ 'ושחט את בן הבקר' – בלשון יחיד. וע' פני יהושע – ברכות לא: שהעיר על לשון 'וישחטו את הפר' – לשון רבים. וע"ע במגדים חדשים שם).

*

...התמודדותו (של הג"ר אלחנן וסרמן זצ"ל) בלימוד תורה הקדושה היתה באופן פלא. בספריו הוא מברר דכשיש על האדם מצוה שאי אפשר לעשותה ע"י אחרים – אין עליו חיוב תלמוד תורה, כמו שאין חיוב ת"ת כשצריך לעסוק בצרכי חייו, כדילפינן לה מואספת דגנך, ומאידך גיסא חיוב הלימוד בכל רגע ורגע שהאדם פנוי. כהלכתו כן מנהגו – לא נמנע מלהתעסק בכל דבר נחוץ בחיי הפרט והכלל, לא נח מטרודותיו בעניני החזקת הישיבה, הורה דעת את העם במאמריו הרבים בהשקפות התורה על מאורעות ושאלות העת שפרסם בחוברות ובעתונים, ושב ללימודו כאילו לא הפסיקו. כמה פעמים בדרכו לנסיעות חו"ל, סר לבית הישיבה כשמזוודתו בידו בדרכו לתחנת מסה"ב להרצות שיעור לפני התלמידים קודם צאתו. שום דבר לא בלבל מחשבתו מלחזור לענין שהיה עסוק בו. כ"מ הגאון הר"י כהנמאן זצ"ל, הגאב"ד פוניבו' מספר, כי בלמדם יחד בראדון הביאו לו מברק כי נולד לו בן. באותה שעה היו

עוסקים בדברי התוס' בחולין כט ע"ב, אדמאמו"ר זצ"ל פתח המברק, עמד וברך, וחזר לענין שהיו עוסקים בו באמרו 'וכי מסתבר שלמ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף, התחלת השחיטה אינה כלל חלק ממנה', וכן המשיך להתעמק בסוגיא כאילו לא קרה שום דבר... (מתוך תולדות הגרא"ו – המובאים בתחילת ספר 'קובץ שעורים')

דף ל

באורים בפשט

והוינן בה, טעמא שלא לשמו, הא סתמא פטור, ואמאי...' – כן היא גרסת רש"י. ואף על פי שמהרישא יש לדייק להפך, דוקא שחט לשמו פטור – הא סתמא חייב (כן הקשו בתוס'. וע"ע בתורא"ש) – כיון שהדיוקים קשים אהדדי, יש לנו לפרש שב'לשמו' דרישא נכלל גם שחיטה בסתמא, שהרי 'סתמא – לשמו', אבל 'שלא לשמו' דסיפא ודאי אינו מתפרש על סתמא. (עפ"י חדושי הרמב"ן והר"ן. עע"ש. וע' גם בתורת חיים ובחדושי הנצי"ב).

(ע"ב) 'החליד' – לשון חלדה, כחולדה הדרה בעיקרי הבתים, שהיא נסתרת ומכוסה. (עפ"י גמרא לעיל כ: הערוך, ערך גרם-ג. וע' במובא לעיל שם מה'יבין-שמועה).

וכן נמצא פועל 'חלד' בלשון חכמים, במשמעות הפירה והתירה: 'חולדה זו שחולדת בעקרי בתים' – פסחים קיח: לפי כת"י מינכן; 'מרחיקין את הורעים... מפני שמחלידין את הקרקע ומעלין עפר תיחוח' – ב"ב יט; 'הקב"ה עושה להן מחלים-מחלים מלמטן והם מחלידין בהם עד שהם באים תחת הר היותים' – פיסק"ד קמו. עפ"י מילון א"ש).

'היה שוחט והתיז את הראש בבת אחת, אם יש בסכין מלא צואר – כשרה...' – הרמב"ן פרש (וכן דעת הרא"ה בבדק הבית ב"ש ש"א) 'התיז את הראש' כפי פשטות הלשון, שהראש כולו הותז והופרד. וכתב לפי זה שאם לא התיז את כל הראש אלא הסימנים לבדם, אפשר שאין צורך בסכין ארוכה כשיעור שבמשנה, כי די אף בסכין קצרה לחתוך הסימנים גם בהולכה ללא הבאה או הבאה ללא הולכה. (ואולם ברישא דקתני 'התיז את הראש פסולה' – ודאי לאו דוקא הוא, כי בכל אופן שהוא דוחק את הסכין וחותר ע"י הדוחק ולא בדרך הולכה והבאה – פסול. אלא נקט 'התיז את הראש' משום הסיפא. עפ"י שו"ת הרשב"א ח"א טז, תרמח; רש"ש).

אבל הרשב"א והר"ן סוברים שהתזת שני סימנים בכלל 'התזת הראש' היא, והביאו דוגמא ללשון זו. ולשיטה זו, גם בחיתוך הסימנים בלבד צריך שיעור כמלא צואר, כששחט בהולכה ללא הבאה או בהבאה ללא הולכה.

'אבל אם הולך והביא, אפילו כל שהוא, אפילו באיזמל – כשרה' – כתבו כמה ראשונים, שזה דוקא בעוף שצוארו דק, אבל בהמה צריכה סכין כמלא צואר וחוצה לו כמלא צואר. (בה"ג; ר"ח. והובא ברי"ף; רבנו שמואל – מובא בהגהות אשר"י). ואילו הרמב"ן כתב שאין נראה כן מן הגמרא, שאלמלא היה הדין בעוף ולא בהמה, היו רבותינו מפרשים הדבר.

(וכי"ב כתב הר"ן. וכן נראה לדייק מרש"י, שפרש רישא דמתניתין בבהמה, ואילו היתה הסיפא מדברת רק בעוף, לא היה סותם. ואפשר שחומרת הגאונים היא ולא מדינא דגמרא).

לענין מחיצות אנו פוסקים 'פרוך כעומד – מותר', וכאילו היה הרוב מוקף. ושמוא יש לחלק.

עפ"י תוס'. וע"ע רשב"א כאן; תורא"ש עירובין טז: בשם הר"מ מאיר.

לענין פר העלם דבר של ציבור, צידד במנ"ח (קכ) שהמחצה שעשו נחשבים כרוב, וכן המחצה שלא עשו. ואין מביאים לא קרבן וצבור ולא קרבן יחיד ואפשר דהוי ספק. ובשבט הלוי (ח"ה, קונ' המצוות מג) חלק, שהרי למסקנא מחצה אינו כרוב, מלבד בפסח דאיכא קרא. ועוד, הלא אמרו תרי רובא בחד מנא לא אמרינן, והכא נמי – הלכך להלכה מביאים חטאות-יחיד בלבד.

ב. אין חילוק בין שחיטת חולין לקדשים לענין שיעורי השחיטה, אלא לענין שחיטת הורדין, שאפילו לחכמים שאינם מצריכים חיתוך ורידין בשעת שחיטה, מודים הם בקדשים – שהרי כל עצמו לדם הוא צריך. וכמו כן בקדשים מצוה למרק השחיטה. (ואעפ"י שגם בחולין לכתחילה צריך לשחוט כל השנים – כשיש דוחק בדבר, כגון בעבודת יוהכ"פ שהכהן הגדול צריך לשחוט ולקבל הדם – לא היה צריך למרק, אילולא שמצוה למרק בקדשים, לכך ממרק אחר את השחיטה. עפ"י תוס').

ג. בקדשים אין לשחוט שני זבחים כאחד על ידי אדם אחד, אבל בדיעבד – כשר. (והוא הדין כשאין תקנה אלא באופן זה – שוחטים שנים כאחת. ע' אחיעזר ח"ב יג,א. וע"ע בדק הבית ב"ד ש"ב).
וכן אין לשני אנשים לשחוט זבח אחד. (תזבחהו. וגם בזה כשר בדיעבד. תוס' ועוד. והמאירי כתב לפסול).
ומבואר בסוגיא שלא דוקא בבת אחת ממש אלא גם בזה אחר זה. ואמרו שזו היא דעת ר' אלעזר בר"ש, אבל חכמים אומרים: שנים שוחטים זבח אחד. (הרמב"ם פסק כחכמים, וכשר אף לכתחילה. ואולם המאירי פסק כראבר"ש).

דפים כט – ל

נג. א. מהי השאלה אם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף או אינה לשחיטה אלא לבסוף? אלו נפקותות מבוארות בסוגיתנו, ולגבי אלו דינים אמרו שאינם תלויים בשאלה זו?

ב. פרה אדומה שארע פסול בהזאתה – האם היא מטמאה בגדים של המתעסקים בה?

א. ריש לקיש משום לוי סבא אמר (וכן סובר רבא בפסחים סג. ובזבחים ל): אינה לשחיטה אלא לבסוף. כלומר, אינה קרויה 'שחיטה' אלא בסוף השחיטה, המתיר. (או סוף שיעור הכשר שחיטה הנצרך, או עד סופה ממש – ע' בהגהות מלא הרועים). ור' יוחנן אמר: ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף – שהכל קרוי 'שחיטה'. (הרמב"ם פסק כר' יוחנן. ובה"ג פסק שאינה לשחיטה אלא לבסוף, שכן אמר ר"ל בשם לוי, וכן סובר רבא דהוא בתרא).

הנפקותות המבוארות בסוגיא:

א. שחט קדשים, מיעוט סימנים חוץ לעזרה וגמר השחיטה בפנים – לריש לקיש פטור משום 'שחוט חוץ', שהרי לא שחט בחוץ. ולר' יוחנן – חייב. (שחט סימן שלם בחוץ – רבא אמר שגם זה תלוי באותה מחלוקת, ורבה בר שיימי בשם רב יוסף אמר שחייב לכו"ע, שהרי עשה מעשה חטאת-העוף בחוץ. וכתבו התוס' שאין חילוק בזה בין עוף לבהמה, אבל מרש"י משמע שבבהמה אינו חייב אף לרב יוסף למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף. והמהרש"א להלן מ: צדד שגם לרש"י אין חילוק בין עוף לבהמה. אלא שצ"ע בדבריו, דאדרבה י"ל שרש"י שם תלה זאת בשאלת 'ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף' כיון שמדובר בבהמה. ובכך מתישבים שני דקדוקי המהרש"א על רש"י שם).

(נחלקו אחרונים בשחט מיעוט קנה בחוץ, אם חייב משום שחוט חוץ – ע' חו"ד ב; יד אברהם ה,יא).

ב. פרה אדומה שנשחטה על ידי שנים, אחד התחיל לשחוט והשני סיים, (ואמנם לראבר"ש אין כשר לעשות כן לכתחילה), וכן אדם אחד ששחט ובאמצע השחיטה החליפו את סודרו – למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף, אינו מטמא אלא האחרון, בגמר השחיטה, ולמ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף – שניהם מטמאים.

(הערת הגר"ד ויור שליט"א: עוד מתבאר לכאורה מהסוגיא נפקותא נוספת; הרי השוחט את הפסח שלא בזמנו, כבר נפסל מקרבן פסח כבר בתחילת השחיטה, א"כ על כרחנו דלמ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף, צריך לומר שפסח בשאר ימות השנה לא בעי עקירה. ומי שסובר (בפסחים עג) שלעולם בעי עקירה, ע"כ סובר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. נפקותא נוספת – ע' בב"ק עב ובזבחים ל.).

אבל אין נפקותא באופן שנכרי התחיל לשחוט וישראל סיים – שלכו"ע פסול, שהרי גם אם ההתחלה אינה 'שחיטה', הלא נעשה בה מעשה טריפה. וכיו"ב עולת העוף שנמלקה סימן ראשון למטה וסימן שני למעלה – שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה, ונפסלה בכך. (רבא. אבל מיעוט סימן למטה לא פסל. כ"כ אחרונים עפ"י הרמב"ם).

כמו כן, באופן שלבסוף נגמרה השחיטה בפסול – אף ההתחלה אינה כלום לכו"ע. הלכך, פרה שארע בה פסול בשחיטתה, (ואפילו לא פסול בגוף השחיטה אלא שנעשתה עמה מלאכה באותה שעה. ר"ת ועוד. ומרש"י משמע לכאורה שחולק, אך אינו מוסכם. ע' בראשונים; שו"ת רעק"א קסה; חזו"א ג, כו; מרומי שדה) – אינה מטמאה בגדים בין לאחר שארע בה הפסול ובין קודם לכן, שהרי נגלה הדבר למפרע שאין זו שחיטה כלל. (יש מי שחידש שלענין פסול שהייה אין חל כלל זה, לפי שאינו פסול במעשה השחיטה כשלעצמו אלא שהשחיטות אינן מצטרפות, הלכך אם שהה בינתיים, למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף – יש שם 'שחיטה' כבר מתחילה. ע' זכר יצחק לט).

וכן אמרו לענין השוחט קרבן-פסח על החמץ בתוך המועד, באופן שהבעלים נדחו לפסח-שני, ומסתמא עומד הקרבן להשחט לפסח-שני – ואם שחטו בסתמא, פטור משום שוחט על החמץ, כיון שהקרבן פסול, שהרי שחט פסח שלא בזמנו. ואפילו למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף, שחיובו חל רק בגמר שחיטה, והלא משעה שהתחיל לשחוט מיד נדחה הקרבן מפסח, נמצא שבשעת חלות השחיטה כבר אינו עומד לפסח והיה לו להתחייב, שכבר נעקר לשלמים וכשר – אעפ"כ פטור, היות ולא נדחה מדמי פסח, שראוי הוא להפדות במצב זה ויביא בדמיו פסח, הלכך לא נעקר ממנו שם 'פסח' ופסול שלא בזמנו (כל שלא עקר בפירושו).

ב. המתעסקים בה קודם שארע בה הפסול – מטמאים בגדים, (היות ושחיטתה היתה כשרה, וחל עליה שם 'פרה' לטמא בגדים). והמתעסקים בה לאחר הפסול – אינם מטמאים. (והוא הדין בפסול שארע בשריפתה – מטמאה את המתעסקים בה קודם הפסול ולא את המתעסקים בה אח"כ. רמב"ן).

דף ל

נד. מה דין השחיטה באופנים הבאים?

א. השוחט בכמה מקומות בצואר.

ב. שנים או חזין בסכין ושוחטים.

ג. שחט את הוושט למטה ואת הקנה למעלה, או להפך.

ד. החליד את הסכין בין סימן לסימן; החליד תחת העור; תחת מטלית כרוכה על הצואר; תחת צמר מסובך; החליד במיעוט סימנים.